

КАРАР

2026 елның 27 августы

№ 20

Келәнче авылы

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясына туры китереп, Россия Төзелеш Министрлыгының «муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзекләндерү буенча нормалар һәм кагыйдәләр эшләү буенча Методик тәкъдимнәрне раслау турында» 2021 елның 29 декабрендәге 1042/пр номерлы боерыгына таянып һәм «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 14 статьясына туры китереп, "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү объектларын чисталыкта һәм тәртиптә тоту, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге Советы:

1. «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында " карарны 1 нче кушымта нигезендә кабул итәргә.

2.Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Келәнче авыл җирлеге Советы карарының үз көчен югалтуын танырга.:

- 14.06.2017 ел, №40 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында»;

- 13.11.2017 ел, №54 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында»;

- 05.06.2018 ел, №67 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында»;

- 04.09.2018 ел, №76 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге Советының 14.06.2017 ел, №40» Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында «карарына үзгәрешләр кертү хакында»;

- 31.07.2019 ел, №110 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында»;

- 29.04.2021 ел, №19 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында»;

- "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Келәнче авыл җирлеге Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында «25.08.2022 ел, №57» Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Келәнче авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында «2017 ел, 14.06.2017 ел, №40;

- 18.10.2022 ел, №62 " Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге Советының 14.06.2017 ел, № 40 карары белән расланган» Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү һәм карап тоту кагыйдәләренә үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» ;

- 15.03.2023 ел, №75 " Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге Советының 14.06.2017 ел, № 40 карары белән расланган» Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү һәм карап тоту кагыйдәләренә үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» ;

- 03.04.2024 ел, №103 " Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге Советының 14.06.2017 ел, № 40 карары белән расланган» Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Келәнче авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү һәм карап тоту кагыйдәләренә үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» ;

- 05.03.2025 № 129 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Келәнче авыл җирлеге Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» 14.06.2017 ел, №40 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Келәнче авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында».

3.Әлеге карарны муниципаль берәмлек территориясендәге мәгълүмат стендларында түбәндәге адреслар буенча халыкка җиткерергә:

- Татарстан Республикасы, Кама Тамагы районы, Келәнче авылы, Г. Тукай ур., 35 нче йорт;

- Татарстан Республикасы, Кама Тамагы районы, Бикәй авылы, Фрунзе ур., шулай ук Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районының
Келәнче авыл җирлеге башлыгы

Д.А.Кадыров

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Келәнче авыл
жирлеген» муниципаль берәмлеген территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Төзекләндерү кагыйдәләрен муниципаль берәмлеген территориясендә «Келәнче авыл жирлеген» Кама Тамагы муниципаль районы Татарстан Республикасы» (алга таба - Кагыйдәләр) эшләнде үтәү Федераль закон 06.10.2003, № 131-ФЗ номерлы федераль закон оештыруның гомуми принциплары Турында «һәм жирле үзидарә» Россия Федерациясендә нигезендә федераль законнар турында әйләнә-тирә мохитне саклау, халыкның санитар-эпидемиология иминлеген, башка норматив-хокукий актларның Россия Федерациясегә һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлар, методик рекомендацияләр өчен әзерләү кагыйдәләрен территорияләрен төзекләндерү, шәһәр округлары, шәһәр эчендәгә район боерыгы белән расланган татарстан республикасы төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгында " Россия мәгълүмат нче 29.12.2021 № 1042пр.

2. Бу Кагыйдәләр үтәү мәжбүри барлык физик һәм юридик затлар тарафыннан бәйсез рәвештә, аларның оештыру-хокукий формалары.

3. Бу Кагыйдәләр гамәлдә бөтен территориясендә жирлеген һәм билгели таләпләр:

1) тоту буенча биналарны да кертәп, торак йортлар), корылмаларны һәм жир, алар урнашкан, к тышкы кыяфәте фасадларны һәм коймалар куелды, тиешле биналар һәм корылмалар;

2) к исемлеген төзекләндерү эшләрен һәм ешлыгын, аларны үтәү;

3) к тәртибен билгеләү катнашу милекчеләр бина аларда) һәм корылмалар төзү, төзекләндерү, тирә-як территорияләрен;

4) оештыру, жирлек территориясендә төзекләндерү (кертәп, урамнарны яктырту, яшелләндерү, урнаштыруга күрсәткечләр белән наименованиями урам һәм йорт номерлары, урнаштыру һәм карап тоту " кече архитектура формалар).

4. Проектлау һәм урнаштыру элементларын территорияләрен төзекләндерү нигезендә гамәлгә ашырыла градостроительным һәм жир законнары, махсус нормалар һәм кагыйдәләр, дәүләт стандартлары.

5. Бу Кагыйдәләр түгел регулируют мөнәсәбәтләрен оештыру буенча көнкүреш калдыкларын жыю, чыгару, ташу, утильләштерү һәм эшкәртү көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын авыл жирлеген территориясендә.

Төп төшенчәләр

6. Гамәлгә ашыру максатларында Кагыйдәләрнең кулланыла түбәндәгә төшенчәләр:

жирле әһәмияттәгә автомобиль юлы - транспорт чаралары хәрәкәт өчен билгеләнгән һәм автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендәгә жир кишәрлекләрен һәм аларда яисә алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеген һәм шуңа охшаш элементларны) һәм аның технологик өлешен булган юл корылмаларын, - саклагыч юл корылмаларын, ясалма юл корылмаларын үз эченә алган транспорт инфраструктурасы объекты, житештерү объектлары, автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары;

фасадның архитектура үзенчәлекләре-бинаның фасадның, әйләнә-тирә шәһәр төзелеше мохитенең конструктив һәм эстетик сыйфатларын чагылдыра торган үзенчәлекле характеристикалары (стиль һәм композицион бөтенлегә, ритм, тигезлек һәм пропорциональлек, визуаль кабул итү, ачык һәм ябык пространстволар балансы);

фонсыз конструкцияләр - тышкы мәгълүмат чарасын әзерләү ысулы, бу очракта конструкция аерым хәрәфләрден, билгеләрдән, билгеләрдән, декоратив элементлардан тора;

территорияне төзекләндерү - гражданның яшәү шартларының уңайлылыгын тәмин итүгә һәм арттыруга юнәлдерелгән муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын саклап калу һәм яхшырту, торак пунктлар территорияләрен һәм мондый территорияләрдә урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны карап тоту буенча эшчәнлек. янәшәдәге территорияләр;

вертикаль яшелләндерү-биналарның һәм корылмаларның фасад өслекләреннән, балконнарны, лоджияләрен, галереяларны, терәк диварларны һ. б. кертәп, аларда стационар һәм мобиль яшеллекләр урнаштыру өчен файдалану;

витрина-фасадның бер өлешен алып торган тоташ пыяла рәвешендәге пыялалы уем (тәрәзә, витраж) ;

төзелгән төзелешнең тышкы архитектура күренеше-жирлек биналары һәм территорияләре фасадларының архитектура-сәнгати һәм шәһәр төзелеше үзенчәлекләре, алар жирлекнең тышкы образын формалаштыра;

яктыртуның тышкы ысулы-мәгълүмати конструкцияне яктырту ысулы, ул вакытта мәгълүмат кыры аңа юнәлтелгән, еракта урнаштырылган яктылык чыганагы белән яктыртыла.;

квартал эчендәге (жирле) машина юлы-магистраль урамнардан торак йортлар төркемнәренә һәм кварталның башка урыннарына транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте өчен билгеләнгән автомобиль юлы;

төзекләндерүне торгызу-юлның, хужалык юлының, тротуарның бөтен киңлегенә асфальт түшәмәне сыйфатлы торгызуны, кире бордюр ташын урнаштыруны, туфракның уңдырышлы катламын торгызуны, тырма астындагы газоннарны ремонтлауны, газон үләннәре чәчүне һәм бозылган яшел үсентеләр утыртуны, реклама конструкцияләрен һәм төзекләндерүнең башка элементларын торгызуны үз эченә алган эшләр комплексы;

газон - махсус сайлап алынган үлән орлыкларын чәчү нәтижәсендә барлыкка килә торган үлән капламы, ул утыртулар, парк корылмалары өчен фон һәм ландшафт композициясенең мөһим элемент булып тора, шулай ук табигый үлән үсемлекләре;

жирлек территориясе-муниципаль берәмлек чикләре чикләрендәге территория; мәгълүматны тапшыруның динамик ысулы-мәгълүматны электрон Саклагычлардан һәм таблодан файдаланып тапшыруның мәгълүматны алыштыруны күздә тоткан ысулы;

йорт биләмәсе - аерым жир кишәрлегендә урнашкан индивидуаль торак йорт һәм аңа хезмәт күрсәтә торган корылмалар һәм корылмалар;

ишегалды корылмалары-жир кишәрлегендә урнашкан вакытлыча ярдәмче корылмалар (баз, Күгәрчен оялары, сарайлар һ. б.);

йорт билгеләре - аншлаг (урам, мәйдан, проспект исеме күрсәткече), номер билгесе (йорт һәм корпус номеры күрсәткече), подъезд һәм фатир номеры күрсәткече, инвалидлар өчен объекттан файдалану мөмкинлегенең халыкара символы, флаг тоткычлар, истәлек такталары, полигонометрик билге, янгын гидранты күрсәткече, грунт геодезия билгеләре күрсәткече, магистраль камералары һәм коелар күрсәткечләре суүткәргеч челтәре, жирлек канализациясе күрсәткече, жир асты газүткәргече корылмалары күрсәткече;

бина-бердәм күләмле төзелеш системасын тәшкил итүче (төзелешкә бер рәхсәт нигезендә төзелгән) капитал төзелеш объекты, ул автоном рәвештә яшәргә, реконструкцияләнергә һәм эксплуатацияләнергә мөмкин;

яшел утыртмалар-табигый һәм ясалма агач-куак һәм үлән үсемлекләре жыелмасы (паркларны, урманнарны, махсус сакланылучы табигый территорияләрне, бульварларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләрне, шулай ук аерым торган агачларны һәм куаклыкларны да кертеп);

жир кишәрлеге - Жир өслегенә аны индивидуаль билгеләнгән әйбер буларак билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикалы өлеше;

жир эшләре - жир казуга, туфрак салуга, жирлек территориясенең камилләштерелгән яисә туфрак белән капланышын бозуга йә юлларны һәм тротуарларны камилләштерелгән жәюгә (салуга) бәйле эшләр;

инженерлык коммуникацияләре-инженер-техник тәэмин итү челтәрләре: сууткәргеч, канализация, жылыту, торба үткәргечләр, электр тапшыру, элемент линияләре һәм жирлек территориясендә булган йә салына торган башка инженерлык корылмалары;

жирлекнең тарихи территорияләре-үзләштерелүләре XI гасыр башыннан 1959 елга кадәрге чорга туры килә торган, аларга карата урнаштыруга рәхсәт ителә торган һәм рәхсәт ителми торган тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларының типлары һәм төрләре, шул исәптән мондый конструкцияләргә таләпләр Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләр), аларны саклау һәм куллану турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән аерым жирлек әһәмиятендәге территорияләр. Жирлекнең тарихи территорияләренең гомуми чикләре жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукий актлары белән раслана;

түбәләрне яшелләндерү-биналарның һәм корылмаларның түбәләреннән архитектура-ландшафт объектлары (газоннар, чәчәк бакчалары, бакчалар, агачлар һәм куаклар белән мәйданчыklar һ. б.) төзү өчен файдалану;

яңгыр канализациясе (яңгыр канализациясе) - үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы (улаklar, яңгыр кабул итү жайланмалары, лотоклар һәм торбалар), ул яңгыр суларын, кар суларын, су сибү-юу һәм дренаж суларын ташу өчен билгеләнгән.;

жемелдәүче яктылык-яктылык агымы характеристикаларын (төс, яктылык, кабыну чираты һ. б.) алыштыра торган яктылык-динамик эффект . ;

тышкы яктырту-жирлекнең магистральләрен, урамнарын, мәйданнарын, паркларын, скверларын, бульварларын, ишегалларын һәм жәяүлеләр юлларын караңгы вакытта яктырту өчен каралган элементлар жыелмасы;

килеп туган төзелешнең тышкы архитектура күренешен бозу-урнаштыруга рәхсәт ителә торган һәм рәхсәт ителми торган тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларының тибына һәм төренә карата таләпләрне, шул исәптән жирлектә барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектура күренешен саклап калу кирәклеген исәпкә алып, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән мондый конструкцияләрнең тышкы кыяфәтенә яисә урнаштыру урынына карата таләпләрне үтәмәү;

рәхсәтсез чүплек-калдыкларны саклау һәм күмүне үз эченә алган калдыкларны урнаштыру, үз чиратында калдыкларны саклау калдыкларны утильләштерү, зарарсызландыру, күмү максатларында махсуслаштырылган объектларда унбер айдан артык вакытка Туплау дип билгеләнде;

стационар булмаган сәүдә объекты-күчмә корылмалардан тыш, жир кишәрлегенә нык бәйле булмаган вакытлы корылма яисә вакытлы конструкциядән гыйбарәт булган сәүдә объекты (павильон һәм киоск).;

яшелләндерү - элементы төзекләндерү һәм ландшафтной оешмасы территориясендә, обеспечивающий формалаштыру мохит муниципаль берәмлеге белән актив куллану үсемлек компонентлар, шулай ук комплекслы процессы белән бәйле, үткәрү эшләренең төрле төрләре буенча инженер эзерләү (вертикальная планлаштыру, террасирование, кронирование һ. б.) һәм төзекләндерү озелененных

территорияларне: непосредственной агачлар утырту, шул исәптән крупномеров, куаклар, булдыру травянистых газонов, цветников, альпинариев һәм рокариев, төзелеше махсуслаштырылган бакчалары һ. б.;

гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр-гомуми файдаланудагы территорияләрдә урнашкан скверлар, парклар, бакчалар һәм бульварлар;

чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр - предприятиеләрнең, оешмаларның, учреждениеләрнең яшелләндерелгән территорияләре;

махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр-санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратларны яшелләндерү, үсентеләр питомниклары;

махсус сакланылучы табигать территорияләре-махсус табигатьне саклау, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм савыктыру әһәмиятенә ия, жирле үзидарә органнары карарлары белән тулысынча яисә өлешчә хужалык файдалануыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгеләнгән табигать комплекслары һәм объектлары урнашкан жир, су өслеге һәм алар өстендәге һава киңлегә кишәрлекләре;

жәмәгать транспортын көтү тукталышы-жәмәгать транспортын туктату, пассажирларны утырту һәм төшерү зонасы һәм жәмәгать транспортында пассажирларны көтү зонасы булган махсус жиһазландырылган мәйданчык;

пыялалы фасад - фасадның бөтен яссылыгын яисә аның шактый өлешен биләп торучы тоташ пыяладан эшләнгән фасад;

ачык яктырту ысулы-мәгълүмати конструкцияне яктырту ысулы, ул вакытта яктылык чыганагының аның таралуына каршылыклары булмый;

жирлек панорамасы-жирлек территориясенең ачык пространстводан (яр бие, мәйдан, су объектлары акваториясе, күренеш һәм күзәтү мәйданчыклары) кабул ителә торган, жирлек характеристикаларын һәм силуэтын ача торган фрагменты;

бина фасадларының колористик чишелеше паспорты (фасадларның төсле чишелеше) - жирлек территориясендә урнашкан аерым бина фасадының бердәм архитектура һәм төсле чишелешен билгели торган һәм аның тышкы бизәлешенә таләпләр билгели торган килештерелгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган документ;

жирлек урамнары перспективасы-алгы фронтны һәм композицион, стиль һәм сәнгати характеристикалары булган урамнарның силуэтын формалаштыручы жирлек мохите фрагментын визуаль кабул итү;

жәяүлеләр зоналары-жирлек территориясенең халык йөрәп йөрү һәм мәдәни-көнкүреш максатларында, транзит хәрәкәт итү максатларында хәрәкәт итә торган һәм билгеле бер характеристикаларга ия булган кишәрлекләре: тиз йөрешле урамнан тыш һәм жир өсте жәмәгать транспорты тукталышлары булу, хезмәт күрсәтү объектларының, тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең, рекреацияләренең күп булуы һ.б., жәяүлеләр агымының гомуми тыгызлыгы югары булу. Жәяүлеләр зоналары эспланадаларда, жәяүлеләр урамнарында, торак пункт мәйданнарының жәяүлеләр өлешләрендә формалашырга мөмкин;

йорт яны территориясе - яшелләндерү һәм төзекләндерү элементлары булган күпфатирлы йорт урнашкан жир кишәрлегә, әлегә йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектлар һәм күрсәтелгән жир кишәрлегендә урнашкан объектлар;

янәшәдәге территория-мондый жир кишәрлегә төзелгән һәм чикләре Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракта бинага, төзелешкә, корылмага, жир кишәрлегенә янәшә урнашкан гомуми файдаланудагы территория;

продуктив хайваннар һәм кошлар - сөт, йон, йомырка һәм башка продуктлар алу өчен күп тапкырлар яки даими кулланыла торган хайваннар һәм кошлар.;

тышкы мәгълүмат чарасын урнаштыру проекты (паспорт) - төзекләндерү элементларының, атап әйткәндә, тышкы мәгълүмат чарасының тышкы кыяфәтен һәм

урнаштыруның төгел урынын билгели торган һәм аны идентификацияләү өчен кирәкле башка белешмәләргә үз эченә алган Башкарма комитет карары белән расланган билгеләнгән формадагы документ;

территорияне санитар чистарту - билгеле бер территориядән каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны жыю, чыгару һәм утильләштерү (зарарсызландыру) ;

яктылык тартмасы-тышкы мәгълүмат чарасын әзерләү ысулы, бу очракта конструкция эчке яктыртулы бер күләмнән яисә күләм элементларыннан гыйбарәт;

авыл хужалыгы хайваннары-терлекчелек һәм башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү өчен кулланыла торган хайваннар, терлек, кыйммәтле мехлы жәнлекләр, куяннар, бал кортлары һ. б.;

махсулаштырылган оешмалар-төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен төзекләндерү өлкәсендә эшчәнлекнең махсус төрләрен гамәлгә ашыручы төрле оештыру-хокукий рәвештәге юридик затлар;

территорияләргә карап тоту-жир кишәрлегендә урнашкан биналарның, корылмаларның, кече архитектура формаларының, коймаларның, төзелеш мәйданчыкларының, яшел утыртмаларның, жир асты инженерлык коммуникацияләргә һәм аларның конструктив элементларының фасадларын, транспорт инфраструктурасы объектларын вакытында ремонтлауга һәм карап тотуга бәйле чаралар комплексы;

жирле эһәмияттәге юлларны карап тоту-юлның, юл корылмаларының, юлларны комплексы төзекләндерү элементларының транспорт-эксплуатация торышын саклап кала торган эшләр комплексы;

тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы (вывеска) - «кулланучылар хокукларын яклау турында» Федераль законның 9 статьясы нигезендә мәжбүри булган мәгълүматны, атап әйткәндә, оешманың фирма исеме (исеме), урнашкан урыны турындагы мәгълүматны (адресы) кулланучыларга житкерү өчен биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында оешма урнашкан урында һәм (яисә) турыдан-туры товар, хезмәт күрсәтүләр реализацияләнгән урында билгеләнә торган мәгълүмат конструкциясе булган территорияне төзекләндерү элементы) һәм аның эш режимында, шулай ук мәгълүмат булган режимда, ул закон көчендә урнаштырылырга тиеш яки эшлекле әйләнәш гадәтә көчендә урнаштырыла һәм реклама белән бәйле максатларны күздә тотмый. «Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары» һәм «тышкы мәгълүмат чарасы " төшенчәләргә тәңгәл;

суперграфика-фасадларны архитектур-сәнгати бизәүнең аның визуаль кабул итүен көчәйтә торган алымнарының берсе (рәсем, орнамент, барельеф, мозаика) ;

тактиль өслек-өскә катламның фактурасы сизелерлек үзгәрә торган өслек;

махсус жирлек эһәмиятендәге территорияләр-жирлек территориясенә махсус статуска һәм (яисә) югары мәдәни-рекреацион һәм социаль кыйммәткә ия булган өлешләр, аларга карата жирлектә барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектура йөзен саклау максатларында әлегә Кагыйдәләр белән урнаштыруга рөхсәт ителә торган һәм рөхсәт ителми торган тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларының типлары һәм төрләргә, шул исәптән мондый конструкцияләргә таләпләр билгеләнә.;

территорияләргә жыештыру-житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны жыюга, махсус билгеләнгән урыннарда чыгаруга, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән башка чараларга бәйле эшчәнлек төре;

урамнар һәм гомумкүләмлек юллары-жирлек тирәлегә эстетикасына югары таләпләр куела торган гомуми файдаланудагы территорияләр;

вәкаләтле орган-жирлек территориясен төзекләндерүгә үз компетенциясе чикләрендә оештыруны, координацияләүгә һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыручы жирлек башкарма комитеты;

фасад-бинаның тышкы ягы (төп, Ян, ишегалды);

фон конструкцияләргә-хәрәфләр, билгеләр һәм декоратив элементлар фон өслегендә урнаштырыла торган тышкы мәгълүмат чарасы ясау ысулы;

фриз-фасадны яисә горизонталь полоса рәвешендәге козырекны уратып алучы

декоратив элемент;

фронтон-бинаның түбә дәрәжәсенән югарырак чыгып торган фасадының соңғы каттагы тәрәзәләрнең яки чыгып торган элементларның өске тамгасыннан фасадның өске тамгасына кадәр үлчәнә торган соңғы өлөшө;

төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшеллөндерү элементлары, төрлө жиһазлар һәм бизәкләр, шул исәптән биналар, корылмалар, Корылмалар фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган капитал булмаган корылмалар һәм корылмалар, территорияне төзекләндерүнең состав өлөшләре буларак кулланыла торган мәғлүмат щитлары һәм күрсәткечләр.

каты көнкүреш калдыклары (каты көнкүреш калдыклары) - куллануның вак көнкүреш калдыклары;

сыек көнкүреш калдыклары-хужалык-көнкүреш ағынтылары, юынтыклар (көр юуның пычрак сулары, савыт-саба, идән, тән юу, азыкның сыек калдыклары һ.б.).

II. Территорияләргә төзекләндерүгә, карап тотуны һәм җыештыруны оештыруга карата гомуми таләпләр

7. Жирлекнең бөтен территориясә һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә, карап тотылырга һәм җыештырылырга тиеш.

8. Гомуми файдаланудагы территорияләргә, шул исәптән урамнар, юллар, җирләр эһәмияттәге автомобиль юллары, яр буйлары, скверлар, пляжлар, башка объектлар биләгән җир кишәрлекләргә карап тотуны һәм җыештыруны вәкаләтле органнар үз вәкаләтләргә чикләрендә гамәлгә ашыра.

9. Физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукий рәвешләргә бәйсез рәвештә, милек хокукындагы, башка әйбер хокукындагы йә мәҗбүри хокуктагы җир кишәрлегә территориясә (алга таба - җир кишәрлекләргәнең хокук ияләргә), шулай ук гамәлдәге законнарда һәм әлегә Кагыйдәләрдә каралган күләмдә биналарны, корылмаларны мөстәкыйль рәвештә яисә үз ачкалары хисабы.

Бина, корылма милек хокукында яисә башка әйбер йә мәҗбүри хокукта берничә затныкы булган очракта, җыештырылырга тиешле территория милек хокукындагы яисә күчмәс мөлкәт объектына башка хокуктагы өлөшкә пропорциональ рәвештә билгеләнә.

Жир кишәрлегә территориясәндә төрлө затларга караган берничә бина, корылма булган очракта, территорияне карап тоту һәм җыештыру чикләргә якларның килешүгә белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, җыештырылырга тиешле территория биналарның, корылмаларның барлык милекчеләргә яисә башка хужалары (файдаланучылары) арасында тигез өлөшләрдә билгеләнә.

Физик яисә юридик зат биләгән җир кишәрлегә билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, биләгән җир кишәрлегенәң фактта барлыкка килгән чигә буенча территория, шулай ук аның тирәсендәге территория җыештырылырга тиеш.

Әгәр бина, корылма берничә затның милек хокукында яисә башка әйбер йә мәҗбүри хокукында булса, фасадның эчтәлегә якларның килешүгә белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, фасадны карап тоту милек хокукындагы яисә күчмәс милек объектына башка хокуктагы өлөшкә пропорциональ рәвештә гамәлгә ашырыла.

10. Сосновский борщевигы үсүен таратмау максатларында юридик затлар (шәхси эшмәкәрләр), аларның оештыру-хокукий формаларына карамастан, физик затлар Сосновский борщевигын үз милкендәгә яисә үз милкендәгә яисә файдалануындагы җир кишәрлекләргәндәгә җир кишәрлекләргәндәгә юк итү буенча чаралар үткәргә тиеш.

11. Жирләр эһәмияттәге автомобиль юлларын карап тоту һәм җыештыру муниципаль заказны урнаштыру нәтижеләргә буенча әлегә төр эшләргә башкаруга

конкурста җиңгән махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

12. Автомобиль юлларының юл буенда яисә алар янында урнашкан сервис объектлары (кибетләр, кафелар, кунакханәләр, АЗСлар, СТО, ял мәйданчыклары һ.б.) өчен бүленгән территорияләрне карап тоту һәм җыештыру мондый объектларның хужасы (милекчесе) тарафыннан башкарыла.

13. Күпфатирлы йортларның йорт яны территорияләрен карап тоту һәм җыештыру күпфатирлы йортлар белән идарә итү ысулларының берсе нигезендә гамәлгә ашырыла: торак милекчеләре ширкәте йә торак кооперативы яисә башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативы, идарәче оешма, күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы затлар тарафыннан - күпфатирлы йортлар белән турыдан - туры идарә иткәндә. йорт белән әлеге йорттагы урыннар милекчеләре (алга таба-идарәче оешмалар).

14. Яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм карау:

1) бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә-җир кишәрлегенә милекчеләре яисә башка хокук ияләре;

2) гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә-вәкаләтле орган йә муниципаль заказны урнаштыру нәтиҗәләре буенча шушы эшләрен башкаруга конкурста җиңгән махсуслаштырылган оешма;

3) чикләнгән файдаланудагы (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнештәге (санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә-әлеге объектларның хужалары;

4) йорт яны территорияләре чикләрендә-күпфатирлы йортлардагы торак урыннар милекчеләре яисә идарәче оешмалар;

5) җир өсте коммуникацияләренә, шул исәптән электр челтәрләренә, яктырту челтәрләренә, радиолинияләренә саклау зоналарында - күрсәтелгән коммуникацияләр хужалары;

6) җир асты коммуникацияләренә саклау зоналарында (әгәр урнаштыру рөхсәт ителгән булса) - күрсәтелгән коммуникацияләренә хужалары.

15. Урамнардан һәм юллардан җир асты суларын һәм җир өсте суларын агу өчен билгеләнгән кюветларны, торбаларны, дренаж корылмаларын җыештыру һәм чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

16. Җәмәгать бәдрәфләрен урнаштыру һәм карап тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитария кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә билгеләнә.

Бәдрәфләренә санитар һәм техник торышы өчен җаваплылыкны аларның милекчеләре, хужалары, арендаторлары яки алар хезмәт күрсәтә торган махсуслаштырылган оешмалар йөртә.

17. Төзекләндерү эшләрен башкару ешлыгы, объектларның тиешле санитар һәм техник торышын тәмин итүне исәпкә алып, заказ бирүче тарафыннан билгеләнә.

18. Физик һәм юридик затлар тарафыннан җирлек территориясен карап тоту һәм җыештыру чикләре бирелгән җир кишәрлеге чикләре нигезендә билгеләнә (әгәр җир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән булса, биләгән җир кишәрлегенә фактта барлыкка килгән чиге буенча).

19. Вәкаләтле орган билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә җирлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен карап тоту һәм җыештыру эшләренә үтәләшен тикшереп тора.

20. Бинаны, төзелешне, корылманы эксплуатацияләү өчен җаваплы зат (җир кишәрлекләре мондый йортлар чикләрендә төзелмәгән яисә төзелмәгән күпфатирлы йортлардагы урыннарның милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларыннан тыш) муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә янәшәдәге территорияләрен карап тотуда, шул исәптән финанс ягыннан, катнашырга тиеш.

III. алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм җирләрне карап тоту буенча, фасадларның һәм коймаларның, юлларның, хосусый торак йортларның, агып төшүче суларны канализацияләү челтәрләренә, күзәтү һәм яңгыр коеларының, су агуы

корылмаларының, техник элемент чараларының, объектларны, кече архитектура формаларын, стационар булмаган объектларны яктыртуның, төзелеш эшләрән башкару урыннарының, күмү урыннарының, озак вакытлы һәм автотранспорт чараларын кыска вакытлы саклау. Жирлек территориясендә бәйрәм бизәлеше. Гомуми таләпләр эчтәлегә буенча биналар, корылмалар һәм жир, алар урнашкан

8. алар урнашкан биналар, корылмалар һәм жирләр аларның хужалары яисә башка милекчеләре тарафыннан мәстәкыйль рәвештә йә махсуслаштырылган оешмаларны үз акчалары исәбеннән жәлеп итеп гамәлгә ашырыла.

9. алар урнашкан биналар, корылмалар һәм жирләр үз эченә алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жирләрне төзекләндерүне ала:

- 1) фасадларны, биналарны, корылмаларны карап тоту;
- 2) жир кишәрлеген жыештыру һәм санитария-гигиена чистарту;
- 3) төзелеш материалларын һәм материалларын вакытлыча ташлау (урнаштыру), жылыту, терлекләрне ашату өчен рөхсәт (тәртип нигезләрен бирүгә рөхсәт) бирелә.

10. йортлар, биналар, корылмалар төзелеш өлешендә сизелерлек уңай үзгәрешләргә ия булмака тиеш, декоратив бизәкләр һәм инженерлык элементлары тиешле эстетик халәттә тотылырга тиеш. Биналарның фасадларының зарарланган буявы фасадның гомуми мәйданыннан 1% тан артмака тиеш.

Фасадны, бинаны, корылманы карап тоту

24. Биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту үз эченә ала:

1) фасадларның конструктив элементларын, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, балконнар һәм лоджияләр коймаларын, кәрнизләрне, баскычларны һәм аерым баскычларны, төшү һәм баскычлар коймаларын, витриналарны, декоратив детальләрне һәм башка конструктив элементларны үз вакытында ремонтлауга һәм торгызуга һәм аларның буявына булышлык күрсәтү;

2) су агызгычларның, су агызу торбаларының һәм сливаларның төзек хәлдә булуын һәм тотылуын тәмин итү;

3) жөйләрне, ярыкларны һәм тишекләрне герметизацияләү, төзәтү һәм чигү;

4) керү урыннарын, цоколь тәрәзәләрен һәм подвалларга керү урыннарын торгызуга, ремонтлау һәм вакытында чистарту;

5) фасад өслеген, шул исәптән фасад элементларын, аларның торышына һәм эксплуатация шартларына карап, вакытында чистарту һәм юу;

6) тәрәзәләрне һәм витриналарны, вывескаларны һәм күрсәткечләрне вакытында юу;

7) язулардан, рәсемнәрдән, белдерүләрдән, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук төшерелгән граффитилардан чистарту.

25. Фасадларны файдаланганда рөхсәт ителми:

1) биналарның һәм корылмаларның фасад стеналары өслегенә зарарлануы (пычрануы): су агып китү, буяуларның кабаруы, ярыклар, штукатурканың кабарып китүе, кирпич кирпичнең зарарлануы, тимер-бетон конструкцияләрнең саклагыч катламының ярылып китүе һ. б.;

2) панельгара тоташуларны герметизацияләүне бозу;

3) штукатурканың, фасадларның, биналарның яисә корылмаларның цоколь өлешенә буяу катламының зарарлануы (катламы китүе, пычрануы), шул исәптән

тәрәзә, Керү приямкалары конструкциясенә төзексезлегә;

4) биналар һәм корылмалар фасадларының: балконнарның, лоджияләрнең, эркерларның, тамбурларның, кәрнизләрнең, козырекларның һәм башкаларның чыгып торган элементларына зыян килү (пычрану).;

5) балкон, лоджия, парапет киртәләрен жимерү (булмау, пычрану) һ. б.;

6) бинаның, корылманың фасадында һәм (яисә) түбәсендә вәкаләтле орган

белән килештерелгән паспортсыз тышкы мәғлүматны урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, учреждение такталарыннан, режим табличкаларыннан тыш;

7) афишаларны, белдерүләрне, плакатларны һәм башка мәғлүмати-басма продукцияне киләчәктә алардан файдалану максатларында биналарның, корылмаларның фасадларына, тәрәзәләренә (шул исәптән тәрәзә уемының эчке ягына), пыялалы ишекләргә (шул исәптән ишекнең пыялалы өслегенә эчке ягына) элү һәм ябыштыру;

8) күпфатирлы йорттагы биналарның, корылмаларның, урыннарның милекчеләренә ризалыгын алмыйча биналарның, корылмаларның фасадларына граффити төшерү.

26. Кертү:

1) подъездларга кәргәндә мәғлүмат стендлары урнаштыру.

Домовые знаки

27. Биналар, корылмалар йорт билгеләре белән җиһазландырылырга тиеш.

28. Аншлаглар һәм номер билгеләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлагларның һәм номер билгеләренә чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны карап тоту өчен җаваплы затлар җаваплы.

Түбә

29. Тышкы суүткәргечле түбәләренә, 30 см дан артык калыңлыктагы кар катламы хасил булмасын өчен, вакыт-вакыт кардан чистартырга кирәк.

30. Кар һәм боз ташлаганда, боз сөякләрен чүпләгәндә, түбәдә ремонт һәм башка эшләр башкарганда агачлар һәм куакларның, электр белән тәэмин итү, яктырту һәм элемент һава линияләренә, юл билгеләренә, юл светофорларының, юл киртәләренә һәм юнәлеш бирүче җайланмаларның, җәмәгать транспортын көтү павильоннарының, биналарның декоратив бизәлешенә һәм инженерлык элементларының сакланышын тәэмин итә торган чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементлар зарарланган очракта, алар түбәне чистарткан һәм зарарланган зат хисабына торгызылырга тиеш.

31. Биналарның, корылмаларның түбәләрендә су агып торган суның җәяүлеләр һәм җәяүлеләр зоналарына турыдан-туры эләгүенә юл куймаслык су агызгыч булырга тиеш. Улаклар, чокырлар, су агызгычлар өзелмәс һәм җыела торган күләмдә су үткәрү өчен исәпләнгән булырга тиеш. Җәяүлеләр зонасы булган биналар ягына чыга торган су агымнары җәяүлеләр юлларыннан читкә чыгарылырга тиеш.

32. Рәхсәт ителми:

1) биналарның, корылмаларның түбәсенә түбәдән файдалану өчен билгеләнгән әйберләренә (көрәкләр, кыстыргычлар, ломнар), төзелеш материалларын, ремонт калдыкларын, файдаланылмый торган механизмнарны һәм башка әйберләренә җыю;

2) бина түбәләреннән боз, кар һәм чүп-чарны су агызу торбалары чокырларына агызу.

Эчтәлек җир

33. Биналар һәм корылмалар урнашкан җир кишәрлекләре территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

1) чүп-чардан, яфраклардан, кардан һәм боздан (боздан)кирәк булганча җыеп алу;

2) юлларның, күперләренә, урамнарның, тротуарларның, машина юлларының, җәяүлеләр территорияләренә машина үтә торган өлешен бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртү;

3) кар җыю һәм себерү;

4) кар һәм бозны (кар-боз ясалмаларын)чыгару;

5) контейнер майданчыкларын, барлык төр калдыктар өчен контейнерларны, чүп савытларын, эскәмияләрне, кече архитектура формаларын һәм башкаларны урнаштыру һәм аларны чисталыкта һәм техник яктан төзек хәлдә тоту;

6) чүп кабул итү камераларын, контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер майданчыкларын жыештыру, юу һәм дезинфекцияләү;

7) яңгыр һәм кар суларын агызу;

8) каты көнкүреш, эре габаритлы һәм башка калдыктарны жыю һәм чыгару;

9) тузан барлыкка килүне һәм һаваны дымландыруны киметү өчен территориягә су сибү;

10) яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итү һәм аларны карау;

11) коммуналь билгеләнештәге объектларны, инженерлык коммуникацияләрен (корылмаларын), юлларны, күперләрне, жәяүлеләр кичүләрен төзегәннән, реконструкцияләгәннән һәм ремонтлаганнан соң төзекләндерүнең бозылган элементларын торгызу, реставрация, археология һәм башка жир эшләрен башкару;

12) жир кишәрлекләренең коймаларын карап тоту, шул исәптән территориягә чит затлар үтеп керү һәм (яисә) рөхсәтсез урыннарда калдыктар урнаштыру мөмкинлеген булдырмый торган жимерелгән (сүтелгән, жимерелә торган) биналарның, корылмаларның коймаларын урнаштыру һәм карап тоту, шулай ук аларны пычрактан, кардан һәм мәгълүмати-басма продукциядән, калдыктардан вакытында чистартуны тәэмин итү.

13) физик затлар һәм юридик затлар (индивидуаль эшкуарлар) тарафыннан үз милкендәге яисә файдаланудагы жир кишәрлекләрендә Сосновский борщевигын юк итү чаралары үткөрү.

Эчтәлек шәхси торак йорт һәм территорияләрне төзекләндерү

34. Индивидуаль торак йортларның милекчеләре (яисә) яллаучылар (алга таба - торак йортларның хужалары), Әгәр законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса,:

1) торак йортларның фасадларының, коймаларның (коймаларның), шулай ук йорт биләмәләре чикләрендәге башка корылмаларның торышын тиешенчә тәэмин итәргә, аларга ярдәм итә торган ремонтны һәм буяуны вакытында башкарырга;

2) кирәк булган саен йорт биләмәсе янындагы территорияне (тыкрыкларны, юлларны, машина юлларын) чүп-чардан, чүп үләннән чистартырга. Территорияләрне жыештыру чикләре жир кишәрлегенә милек итү, биләү, аннан файдалану хокукын раслый торган документлар нигезендә һәм 5 метрлы зона чикләрендә чикләргә якин территория чикләре нигезендә йә урамның машина йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта) жир кишәрлеге чикләре белән билгеләнә;

3) йорт биләү территориясен тәртиптә тотарга;

4) газүткәргечләрнең, кабель һәм һава электр тапшыру линияләренең һәм башка инженерлык челтәрләренең саклау зонасында агачлар утыртуга юл куймаска;

5) янәшәдәге территориядән чистартылган карны транспорт йөрү, инженерлык коммуникацияләренә һәм алардагы корылмаларга керү, жәяүлеләр йөрү һәм яшел утыртмаларның сакланышы тәэмин ителерлек итеп жыярга;

6) үзәкләштерелгән канализация булмаганда бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә санитария нормалары нигезендә жирле канализация, юыну чокыры, бәдрәф жиһазландырырга, кирәк булган саен аларны чистартырга һәм дезинфекцияләргә;

7) каты һәм эре габаритлы калдыктарны махсус майданчыктарда урнаштырылган контейнерларга жыярга; каты көнкүреш калдыктарын һәм КГМНЫ контейнерларга һәм туплаучы бункерларга юридик затлар, хужалык итүче субъектлар, каты көнкүреш калдыктарын һәм КГМНЫ чыгару һәм урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә төзелгән шартнамәсе булмаган физик затлар тарафыннан каты көнкүреш калдыктарын һәм КГМНЫ әлеге эшчәнлек төренә лицензия.

35. Индивидуаль торак төзелеше территориясеннән читтә рөхсәт ителми:

- 1) коймаларны йорт биләмәләре чикләреннән читтә урнаштырырга;
 - 2) йорт биләмәләре территорияләрендә һәм аларга якин территорияләрдә яфракларны, теләсә нинди калдыкларны һәм чүп-чарны яндырырга;
 - 3) күмер, савыт, утын, металлолом, авыл хужалыгы терлекләре өчен азык (печән, салам), тирес, эре габаритлы калдыклар, төзелеш материалларын йорт биләмәсе территориясеннән читтә жыярга;
 - 4) транспорт чараларын йорт биләү территориясе артында юарга;
 - 5) ишегалды корылмалары төзөргә, йорт биләмәсе территориясеннән читтә чокырлар ясарга;
 - 6) әлеге территориянең урам юлларында махсус транспортка һәм урып-жыю техникасына керүне кыенлаштыра торган яисә керүгә комачаулый торган киртәләр урнаштырырга;
 - 7) территорияне төзекләндерү элементларын жимерергә һәм бозарга, сулыкларны чүпләргә;
 - 8) комплектланмаган (төзек булмаган) транспорт чарасын йорт биләмәсе территориясендә сакларга;
 - 9) янәшәдәге территорияне теләсә нинди калдыклар белән чүпләргә;
 - 10) тутырыла торган чүплекләр урнаштырырга, сыек пычракларны агызырга, житештерү һәм куллану калдыкларын машина юлларына, тротуарларга, кюветларга, шулай ук янәшәдәге территорияләргә чыгарырга;
 - 11) шәхси йорт биләмәләре территорияләреннән читтә йөк автотранспортын кую урыннарын һәм саклау урыннарын, аларга тагылмаларны, үзйөрешле механизмнарны, авыл хужалыгы машиналарын, көймәләрне үз белдеге белән оештыру, әгәр алар анда нинди дә булса ремонт, авария-торгызу эшләрен һәм төзекләндерү чараларын башкару кирәклегә белән бәйлә булмаса.
- Жир кишәрлегә хужасы хужалык корылмаларын төзөгән очракта, төзелеш материалларын янәшәдәге территориядә вакытлыча (6 айга кадәр) туплау рөхсәт ителә. Шулай ук вакытта автотранспорт йөреше тәэмин ителергә тиеш.

Эчтәлек техник элемент чараларының

36. Биналарны инженер-техник тәэмин итү өчен билгеләнгән элемент, телевидение, радио, интернет кабель линияләрен һәм башка шундый челтәрләргә урнаштыру Жир асты ысулы белән гәмәлгә ашырыла (траншеяларда, каналларда, тоннельләрдә).
37. Тышкы коммуникацияләргә биналарга башка ысул белән (һава юлы белән, жир өсте юлы белән) үткәрү аларны эксплуатацияләүче оешмаларның тиешле техник шартларын алу шарты белән жир астында урнаштыру мөмкин булмаган очракта гына рөхсәт ителә.
38. Асылмалы элемент линияләрен һәм һава-кабель кичүләрен беркетү сыйфатында файдалану рөхсәт ителми:
- 1) автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары: юл киртәләре, светофорлар, юл билгеләре урнаштыру өчен билгеләнгән элементлар һәм конструкцияләр;
 - 2) биналарның һәм корылмаларның фасадлары, түбәләре, диварлары элементлары (төтен чыгару урыннары, вентиляция, телевидение һәм радионың күмәк кабул итү системалары антенналары, фронтоннар, козыреклар, ишекләр, тәрәзәләр).
39. Рөхсәт ителми:
- 1) элемент кабельләрен бер бинадан икенчесенә һава юлы белән салганда юлларны кисеп чыгарга;
 - 2) кабель запасларын бүлү муфта шкафыннан читтә урнаштырырга;
40. Милекчеләр (хужалар) элемент техник чараларын (кабельләр, кабельләргә беркетү элементлары, бүлү һәм муфта шкафлары һ.б.), шулай ук алар ярдәмендә тоташтырыла торган техник жайланмаларны тиешле хәлдә тотарга тиеш (өзөлүләргә һәм/яки изоляция тышчасы булмауга, буяу булмауга, коррозия һәм/яки механик

зарарлануларга, чыбыкларны элп куюга һәм/яки аларны терәкләргә төрүгә юл куймаска тиеш). яктырту һәм электр тапшыру линияләре).

Эчтәлек объектларын (акча) яктыртуны

41. Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннары, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганакалары (шул исәптән жыюлар, туклану пунктлары, идарә тартмалары) керә.

42. Урамнар, юллар, жәяүлеләр тротуарлары, торак кварталлар, ишегаллары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар территорияләре, шулай ук жәмәгать һәм торак биналарының аншлагы һәм номер билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, жирлек мәгълүмат элементлары һәм витриналар тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

43. Биналарының һәм корылмаларның милекчеләре, милек формаларына карамастан, проектлар нигезендә биналарының һәм корылмаларның архитектур-сәнгати яктыртылуын һәм эшләвен тәмин итәргә тиеш.

44. Бердәм тышкы яктырту системасына тоташтырылган урам һәм йорт яны яктырткычларын карап тотуны һәм ремонтлауны муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләренә башкаруга конкурс откан вәкаләтле орган яисә махсуслаштырылган оешма гамәлгә ашыра.

Торак йортларының тапшыру бүлү жайланмаларына тоташтырылган йорт яны яктырткычларын карап тоту һәм ремонтлауны идарәче оешмалар башкара.

45. Чыбыклар өзелгәндә, терәкләр, изоляторлар зарарланганда тышкы яктырту жайланмаларынан файдалану рөхсәт ителми.

Электр үткәргечләре өзелү яки терәкләр зарарлану белән бәйлә тышкы яктырту жайланмалары эшендәге бозылуларны ачыклаганнан соң ук бетерергә кирәк.

46. Тышкы яктырту челтәрләренә һәм жайланмаларына чыбыкларны һәм кабельләрне үз белдегә белән тоташтыру һәм тоташтыру рөхсәт ителми.

47. Тротуарларда урнашкан мачталар һәм тышкы яктырту терәкләре һәм жәмәгать транспортының контакт челтәре тирәсендәге территорияләренә жыештыру өчен җаваплылык тротуарларны жыештыру өчен җаваплы затларга йөкләнә.

Трансформатор һәм бүлү подстанцияләре, автоматик режимда (хезмәт күрсәтүче персоналдан башка) эшләүче башка инженерлык корылмалары янындагы территорияләренә жыештыру өчен җаваплылык әлеге объектлар урнашкан территорияләр хужаларына йөкләнә.

Эчтәлек кече архитектура формалары

48. Кече архитектура формаларына монументаль-декоратив бизәү элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайланмалары, су жайланмалары, муниципаль җиһазлар, жирлек территориясендәге коммуналь-көнүреш һәм техник җиһазлар керә.

49. Кече архитектура формаларын карап тоту жир кишәрлекләренә хөкүм ияләре тарафыннан бирелгән жир кишәрлекләре чикләрендә, гомуми файдалану территорияләрендә гамәлгә ашырыла-муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләренә башкаруга конкурста җиңгән оешма белән шартнамә нигезендә вәкаләтле орган тарафыннан тәмин ителә.

50. Кече архитектура формалары ияләре бурычлы:

1) кече архитектура формаларын чисталыкта һәм төзек хәлдә тотарга;

2) язгы чорда кече архитектура формаларын планлы карарга, аларны иске буядан, тутыктан чистартырга, юарга, буярга, шулай ук сынык элементларны алыштырырга;

3) кышкы чорда кече архитектура формаларын, шулай ук аларга якын килү юлларын кардан һәм боздан чистартырга;

4) киртәләү өслеге шома булган комлыкларны төзекләндерергә, комлыклардагы

комлыкларны елга кимендә бер тапкыр алыштырырга;

5) балалар, спорт, хужалык майданчыклары һәм ял итү майданчыклары җиһазларының конструктив элементларының ныклыгы, ышанычлылыгы һәм куркынычсызлыгы таләпләренә туры килүен күзәтергә;

6) фонтаннар эшләгән чорда су өслеген көн саен чүп-чардан чистартырга.

51. Рөхсәт ителми:

1) кече архитектура формаларын тиешенчә кулланмаса (өлкәннәрнең балалар уен майданчыкларында ял итүе, спорт майданчыкларында кер киптерү һ. б.);

2) теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукцияне кече архитектура формаларына элсә һәм ябыштырырга;

3) кече архитектура формаларын һәм аларның конструктив элементларын ватарга һәм зарарларга;

4) фонтаннарда коенырга.

Эчтәлек стационар булмаган объектларын

52. Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны урнаштыру схемасы нигезендә муниципаль хокукий актта билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

53. Җир кишәрлеген арендау шартнамәсе срогы тәмамлангач, стационар булмаган объект арендатор тарафыннан сүтелсә, ә җир кишәрлеге азат ителсә һәм башлангыч хәленә китерелсә тиеш.

54. Стационар булмаган объектларның милекчеләре булган юридик һәм физик затлар, шәхси эшмәкәрләр бурычлы:

1) аларны ремонтларга һәм буярга. Ремонт проект документациясендә билгеләнгән тышкы кыяфәтне һәм төсне саклауны исәпкә алып башкарылырга тиеш;

2) янәшәдәге территориядә яшел утыртмаларның, газоннарның, бордюр ташының, кече архитектура формаларының (алар булганда) сакланышын күзәтергә, күрсәтелгән территорияне әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләр нигезендә тотарга;

3) стационар булмаган объектлар янына урналар куярга, кирәк булган саен көн дәвамында чүп-чарны калдыклардан чистартырга, ләкин тәүлегенә бер тапкырдан да сирәгрәк булмаса, урналарны елга бер тапкырдан да сирәгрәк буярга.

55. Рөхсәт ителми:

1) стационар булмаган объектларга проектларда каралмаган янкормалар, козыреклар, түбәләр һәм башка конструкцияләр төзсә;

2) стационар булмаган объектлар янында сәүдә-суыту җайланмалары куярга;

3) стационар булмаган объектларда һәм аларның түбәләрендә тараны, товарларны, детальләрен, көнкүреш һәм җитештерү характерындагы башка предметларны җыярга, шулай ук стационар булмаган объектларны склад Максатларында Файдаланырга;

4) стационар булмаган объектлар арасындагы янгынга каршы өзеклекләрен җиһазлар, калдыклар белән капларга.

Эчтәлек урыны, җитештерү, төзелеш эшләренә

56. Төзелеш майданчыкларын карап тоту, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләр тәмамлангандан соң төзекләндерүне торгызу төзүгә йөкләнә.

Төзелеш эшләре алып барылмый торган төгәлләнмәгән объектлар төзелеш чөтләләре белән ябылырга тиеш.

57. Төзелеш материаллары, җиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, эшчеләр һәм хезмәткәрләр Вақытлыча булсын өчен ярдәмче бүлмәләр, көнкүреш вагончыклары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләрен вақытлыча саклау һәм туплау урыннары төзелешне оештыру проекты нигезендә төзелеш майданчыклары чөкләрендә урнаштырыла.

58. Рөхсәт ителми:

1) торак зона янында гражданның шәхси һәм иҗтимагый иминлеген тәмин итүгә бәйле коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, тынлыкны бозып бара торган төзелеш, ремонт, төяү-бушату һәм башка эшләрне оештыру һәм үткәру, 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр;

2) муниципаль берәмлек Башкарма комитетының тиешле рөхсәтәннән (күрсәтмәсеннән) башка юлларның һәм тротуарларның машина йөрү өлешен тарайтырга яисә ябарга;

3) чүп-чарны яндырырга һәм төзелеш производствосы калдыкларын утильләштерергә.

Эчтәлек урыны погребения

59. Этика, санитария һәм экология таләпләре нигезендә бирелгән жирләү урыннарын карап тоту федераль кануннар һәм муниципаль хокукый актта билгеләнгән жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

60. Жирләү урыннарын санитар карап тотуны муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләрне башкаруга конкурс откан махсуслаштырылган оешма гамәлгә ашыра.

61. Күмү урынын, кабер өстенә куелган корылманы (тәреләр, һәйкәлләр, плителәр, төрбәләр һ.б.) карау, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту, колумбарийдагы куышны карау эшләрен ире (ой), туганнары, мәрхүмнең законлы вәкиле яки башка зат санитария таләпләрен үтәп башкара.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау урыннарын карап тоту

62. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытка саклый торган кую урыннарын (алга таба - кую урыны) карап тоту гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә кую өчен бирелгән жир кишәрлегенең Хокук иясе (алга таба - хужасы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

63. Хужалары бурычлы:

- 1) койма белән тәмин итәргә;
- 2) санитария һәм янгынга каршы нормаларны үтәргә;
- 3) даими урып-жыюны оештырырга кирәк булган саен;
- 4) халыкның аз хәрәкәтчән төркемнәреннән файдалану мөмкинлеген тәмин итәргә;
- 5) каты өслекле подъездларны җиһазларга;
- 6) биналарның түбәләрен һәм яңгыр суларын агызу системаларын чиста тотарга;
- 7) хәвефле калдыкларны аерым жыюны оештырырга.

Бәйрәм рәсмиләштерү, жирлек территориясендә

64. Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү дәүләт һәм башка бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгаларга бәйле чаралар уздыру чорында башкарыла.

Бәйрәм бизәлеше дәүләт һәм муниципаль флаглар, лозунглар, гирляндалар, панно элмә такталарын, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, трибуналар, эстрада урнаштыруны, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыруны үз эченә ала.

Бәйрәм бизәлеше элементларын әзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен җайга салуның техник чараларын төшерергә, зарарларга һәм аларны күрү мөмкинлеген начарайтырга ярамый.

65. Сервис объектлары территорияләрен карап тоту мондый объектларның хужасы (милекчесе) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

66. Юл буе сервисы объектлары территорияләрен төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге:

уңайлы хәрәкәт итү өчен каты өслек;
территорияне яктырту, архитектура-декоратив яктырту;
- аларны урнаштыру һәм карап тоту таләпләрен үтәгән бәдрәф кабиналары;
- чүп савытлары һәм кече контейнерлар;
- яшелләндерү (газоннар, чәчәкләр) һәм яшелләндерү участкаларын яклау элементлары (киртәләр).

IV. Жирлек территорияләрен җыештыру тәртибе, төзекләндерү эшләре исемлеген һәм аларны башкару ешлыгын да кертеп

Гомуми таләпләр җыештыру һәм карап тоту, жирлек территориясендә

67. Жирлек территориясен җыештыру һәм карап тоту гамәлгә ашырыла:

- 1) жәйге чорда-15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр;
- 2) кышкы чорда-15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр.

Күрсәтелгән сроклар, һава шартларына карап, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан төзәтелергә мөмкин.

68. Жирлек территориясен җыештыру:

- 1) муниципаль берәмлек территориясен карап тоту, җыештыру буенча системалы эшләр;
- 2) муниципаль берәмлек Башкарма комитетының хокукый актлары нигезендә берәм-берәм массакүләм чаралар (өмәләр).

69. Автовокзалларда, пристаньларда, базарларда, паркларда, бакчаларда, ял итү зоналарында, мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният учреждениеләрендә һәм халык күпләп йөри торган башка урыннарда, урамнарда, торақ йортларның подъездларында, тукталышларда, сәүдә объектларына керү урыннарында кимендә икешәр урна урнаштырылырга тиеш. Урналарны объектларның милекчеләре, арендаторлары билгели. Урналарны тутыруга карап чистарту йорт биләмәләренең һәм территорияләренең милекчеләре һәм арендаторлары тарафыннан башкарыла. Урналар кирәк булган саен буяла. Урналарны тутыру һәм пычрату рөхсәт ителми.

70. Муниципаль берәмлек территориясендә рөхсәт ителми:

- 1) урамнарда, мәйданнарда, яшел үсентеләр утыртылган кишәрлекләрдә, скверларда, паркларда, газоннарда, пляжларда һәм гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә чүпләргә;
- 2) гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнгән күмү урыннарыннан читтә гомуми файдаланудагы территорияләрдә мемориаль кабер корылмалары (истәлекле Корылмалар, коймалар) урнаштырырга;

3) бу максатлар өчен каралмаган урыннарда, шул исәптән жәмәгать транспортының муниципаль маршрутларының соңгы пунктларында транспорт чараларын юарга, салонны чистартырга һәм аларга техник хезмәт күрсәтергә;

4) гомуми файдаланудагы территорияләрдә биналарны һәм корылмаларны төзекләндерү элементларын, һәйкәлләрне, мемориаль такталарны, агачларны, куакларны, кече архитектура формаларын һәм төзекләндерүнең башка элементларын ватарга һәм бозарга, шулай ук аларны үз белдегегә белән үзгәртеп корырга һәм үзгәртеп корырга;

5) жәмәгать транспортын көтү тукталышларына, стеналарга, баганаларга, коймаларга (коймаларга) һәм бу максатлар өчен каралмаган башка объектларга язулар, рәсемнәр ясарга, Мәгълүмати-басма продукцияне ябыштырырга һәм элергә, граффити язарга;

6) күчемле мөлкәтне бирелгән җир кишәрлекләре чикләреннән һәм (яисә) киртәләреннән читтә тупларга һәм сакларга;

7) тараны, сәнәгать товарларын һәм башка сәүдә предметларын тротуарларда, газоннарда, юлларда урнаштырырга һәм җыярга;

- 8) билгеләнмәгән урыннарда кар җыярга;

9) тимер-бетон блоklar, баганалар, киртэлэр, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән юлларны һәм тротуарларны үз белдеген белән ябарга.

10) теләсә нинди төр чүплекләр һәм көнкүреш һәм төзелеш чүп-чарларын агызу оештырырга;

11) суларны, сыек пычракларны юлларның, тротуарларның йөрү өлешенә, кюветка, шулай ук янәшәдәге территориягә суыртырга;

12) су алу колонкалары янында, елга ярларында, күлләрдә, буаларда һәм башка өске сулыкларда, газоннарда, тротуарларда, паркларда, скверларда һәм әлеге максат өчен каралмаган башка урыннарда транспорт чараларын юарга һәм ремонтларга;

13) агачларны, ботакларны, куакларны, ботакларны, үләннәрне, эре габаритлы чүп-чарны (диваннар, креслолар, караватлар, суыткычлар һ. б.), төзелеш чүп-чарын бункерга, тупланмаларга, контейнерларга, контейнер майданчыгына, контейнер майданчыгы янәшәсенә һәм урамга ташларга;

14) транспорт чараларын балалар майданчыкларында, газоннарда, бордюрларга кереп, жәяүлеләр юлларында, канализация люкларында, яшел үсентеләр утыртылган территорияләрдә, елның нинди вакытына карамастан, автомашиналарга, жәяүлеләргә, территорияләргә жыештыруга, ашыгыч хезмәт автомашиналарына, башка махсус транспортка, чүп жыю машиналарына киртэләр тудыра торган башка урыннарда куярга чүп контейнерларына;

71. Калдыкларны санкцияләnmәгән урыннарда урнаштырган затлар әлеге территорияне жыештыруны һәм чистартуны, ә кирәк булганда жир кишәрлеген рекультивацияләүне үз хисабына башкарырга тиеш.

Әгәр 20 тәүлек эчендә рөхсәтсез урында калдыклар урнаштыручы зат билгеләнмәгән булса, рөхсәтсез чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү һәм калдыкларны чистарту әлеге территорияне жыештыру өчен җаваплы оешмалар (яисә, әгәр әлеге төр хезмәт күрсәтү Шартнамәдә каралган булса, калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы махсуслаштырылган оешма) тарафыннан башкарыла.

72. Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә (территорияләрдә) стихияле рәвештә барлыкка килә торган чүплекләргә бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

Урып-жыю автомобиль юллары жирле әһәмияттәге

73. Кышкы юлларны жыештыруга таләпләр:

кышкы чорда юлларны жыештыру үз эченә ала:

машина юлын, жәмәгать транспортын көтү тукталышларын кардан һәм боздан чистарту, себерү, карны валларга күчерү һәм карны чыгару;

юлның машина үтә торган өлешен механикалаштырып жыештыруны юл өслегендә йомшак кар массасы 2,5-3,0 см биекләктә башлап жибәрәләр, бу 5 см яңа яуган тыгызланмаган Карга туры килә. Механикалаштырылган жыештыру тәмамлангандан соң, юлның йөрү өлеше кар өемнәреннән һәм боздан тулысынча чистартылырга тиеш.

Урамнарда һәм юллардан кар махсус әзерләнгән майданчыкларга чыгарылырга тиеш.

74. Рөхсәт ителми:

1) машина юлларынан, ишегалды территорияләреннән, предприятиеләр, оешмалар территорияләреннән, төзелеш майданчыкларынан, сәүдә объектларынан чистартыла торган кар, боз чыгарырга яисә тротуарларга күчерергә, шулай ук машина юлын жыештыручы зат белән шартнамә булмаганда;

3) билгеләнгән тәртиптә килешенмәгән урыннарда кар чыгарырга һәм жыярга;

5) автотранспорт төгәрмәчләре белән грунт һәм пычракны юлларга чыгарырга;

6) туфрак, чүп-чар, коелучан төзелеш материаллары, жиңел савыт ташырга, агачларны брезент яисә юлларны пычратмаслык башка материал белән капламыйча йоклатырга, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм эремәләрен (шул исәптән цемент-

ком эремәсен, известь, бетон катнашмаларын) юлга, тротуарга, юл кырыена кою мөмкинлеген булдырмаслык чаралар күрмичә ташырга яки юл буендагы газон полосасы.

Урып-жыю, карап тоту һәм төзекләндерү ял урыннары һәм кешеләр күпләп жыела торган

75. Кешеләрнең ял итү һәм күпләп булу урыннарына түбәндәгеләр керә:

1) мәйданнар, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, жирлек урманнарында оештырылган ял итү урыннары, пляжлар;

2) актив ял итү һәм тамаша чаралары урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә мәйданчыклары һ. б.;

3) Сәүдә (ваклап сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган ваклап сату чөптәре объектлары комплекслары), жәмәгать туклануы, социаль-мәдәни билгеләнештәге, көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары территорияләре;

4) административ һәм ижтимагый биналар, учреждениеләр янындагы территорияләр.

76. Базар территориясендә һәм аның янында урнашкан сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү оешмалары, предприятиеләре, киосклар, сәүдә палаткалары һәм павильоннар каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүгә килешү төземичә генә эшчәнлеккә рөхсәт ителми.

77. Сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларын жыештыру һәм карап тоту:

1) Сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларына керү урынында кимендә ике урна билгеләнә;

2) калдыкларны чыгару тәэмин ителә.

78. Ял итү һәм күпләп булу урыннары территорияләрендә кешеләргә рөхсәт ителми:

1) савытларны һәм сәүдә жиһазларын моның өчен билгеләнмәгән урыннарда сакларга, тупларга;

2) территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычратырга;

3) автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, эшкәртелгән ягулык-майлау сыеклыкларын агызырга;

4) автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар урнаштырырга, билгеләнгән тәртипне бозып реклама конструкцияләре урнаштырырга;

5) газоннарны, табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларын зарарларга;

6) кече архитектура формаларын зарарларга һәм аларны билгеләнгән урыннарыннан күчерергә;

7) сатуратор жайланмаларыннан, ачыткы һәм сыра цистерналарыннан калган сыек продуктларны, суны тротуарларга, газоннарга һәм жирлек юлларына агызырга;

8) автотранспорт чараларының түләүле тукталышларын законсыз оештыру;

9) стационар булмаган объектларны үз белдеге белән урнаштырырга;

10) тимер-бетон блоклар, баганалар, киртәләр, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән тротуарларны үз белдегәң белән ябарга;

11) учаклар кабызырга, шул исәптән ачык уттан файдалануны күздә тоткан чаралар үткәергә, ачык ут ярдәмендә азыкны жылы эшкәртү өчен мангаллар һәм башка жайланмалар кулланырга.

Урып-жыю, карап тоту һәм территорияне төзекләндерү, күп фатирлы йортлар

79. Күпфатирлы йортларның һәм янәшәдәге территорияләрнең йорт яны территорияләрен карап тоту һәм жыештыру күпфатирлы йортлар белән идарә итүнең РФ Торак кодексында билгеләнгән бер ысулы нигезендә гамәлгә ашырыла.

80. Йорт яны территориясендә рөхсәт ителми:

1) яфракларны, төрле калдыкларны һәм чүп-чарны яндырырга;

- 2) киём-салымны, киём-салымны, келәмнәрне һәм башка әйберләренә хужалык мәйданчыгынан читтә эләргә;
- 3) контейнер мәйданчыкларына керү юлларын томаларга;
- 4) урамнарның һәм юлларның машина йөрү өлешендә, тротуарларда, газоннарда һәм яшел зоналарда контейнерлар (бункерлар) урнаштырырга;
- 5) билгеләнгән тәртипне бозып, йорт яны территорияләренә киртәләрен үз белдегә белән билгеләргә;
- 6) ишегалды корылмаларын үз белдегә белән төзәргә;
- 7) йорт яны территориясен металл ватыклары, көнкүреш һәм төзелеш калдыклары һәм материаллары, шлак, көл һәм житештерү һәм куллануның башка калдыклары белән тутырырга, савытларны жыярга һәм сакларга;
- 8) чүп-чар түгәргә, калдыкларны һәм чүп-чарны ташларга;
- 9) автотранспорт чараларын түләүле куюны оештырырга;
- 10) квартал эчендәге юлларны тимер-бетон блоklar, баганалар, киртәләр, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка җайланмалар урнаштыру юлы белән үз белдегә белән ябарга;
- 11) автомашиналар юарга, ягулык һәм майлар агызырга, тавыш сигналларын, тормозларны һәм двигательләренә көйләргә;
- 12) кеше сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган теләсә нинди эшләр башкарырга;
- 13) сәүдә һәм җәмәгать туклануы предприятиеләрен, шул исәптән палаткаларны, киоскларны, лекларны, мини-базарларны, павильоннарны, җәйге кафеларны, житештерү объектларын, автомобильләренә, көнкүреш техникасын, аяк киёмнәрен вак ремонтлау предприятиеләрен, шулай ук, кунактардан тыш, автостоянкаларны урнаштырырга.;
- 14) йорт яны территориясенә ишегалды эчендәге машина юллары буйлап транспортның транзит хәрәкәтен гамәлгә ашырырга;
- 15) учаклар кабызырга, шул исәптән ачык уттан файдалануны күздә тоткан чаралар үткәргә, ачык ут ярдәмендә азыкны жылы эшкәртү өчен мангаллар һәм башка җайланмалар кулланарга.
- 16) йорт яны территорияләреннән читтә йөк автотранспортын кую урыннарын һәм саклау урыннарын, аларга тагымаларны, үзйөрешле механизмнарны, авыл хужалыгы машиналарын, көймәләренә үз белдегә белән оештыру, әгәр алар анда нинди дә булса ремонт, авария-торгызу эшләрен һәм төзекләндерү чараларын башкару кирәклегә белән бәйлә булмаса.

Җыештыру индивидуаль торак төзелеше

81. Торак йорт хужалары җир кишәрлеген һәм аның тирәләрен көн саен (шул исәптән кардан) җыештыралар.
82. Индивидуаль торак төзелеше территориясендә рөхсәт ителми:
 - 1) карны этәргә, чүп-чарны ташларга, шлак ташларга, сыек көнкүреш калдыкларын йорт биләмәсе территориясеннән читкә агызырга;
 - 2) ишегалды һәм аның тирәсендәге территориядән чистартылган кар һәм бозны юлларның һәм юлларның машина йөрү өлешенә чыгарырга яисә күчәргә.

V. Территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

83. Территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компонентлары булган территорияне төзекләндерү элементларының булуы гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә эшләнәргә һәм проект документациясендә каралырга тиеш.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияне төзекләндерү элементларына проект документациясә мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештерелә.

84. Төзеклөндөрү элементларын карап тоту, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, төзеклөндөрү элементлары хужалары тарафыннан башкарыла.

Яшеллөндөрү

85. Яшел утыртмалар территорияне төзеклөндөрүнең мәжбүри элементы булып тора.

Төзеклөндөрү эшләрен башкарганда яшеллекләрне мөмкин кадәр күбрәк саклап калу зарур.

85. Яшеллөндөрү объектларын карап тоту-яшеллекләрне һәм яшеллөндөрдөлгән территорияләрне төзеклөндөрү элементларын карап тоту, күләмле корылмаларның конструктив элементларының аз гына деформацияләрен һәм зарарлануларын бетерү, шулай ук жәй һәм кыш көннәрендә күчмә кече формаларны жыештыру.

87. Яшеллөндөрдөлгән территорияләрдә рөхсәт ителми:

1) төзелешләрне урнаштырырга, моңа аларның эшләвен тәмин итү һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корылмалар керми.;

2) агачларны һәм куакларны үз белдеге белән утырту һәм кисү, газоннарны һәм чәчәк бакчаларын юк итү;

3) агачларга һәм башка яшел утыртмаларга гамаклар, таган, турниклар, кер киптерү өчен баулар элөп куярга, агачларга реклама һәм мәгълүмат щитлары һәм табличкалар, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгеләнгән чыгару конструкцияләре, объектларга хәрәкәт юнәлеше күрсәткөчләре, афишалар, белдерүләр, агитация материаллары, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмат белән тәмин итү чаралары беркетергә, баганалардан, коймалардан, реклама щитларыннан, электрүткөргөчләрдән, лампалардан, чөнөчкеле коймалардан тартмалар;

4) стационар булмаган объектлар, шулай ук юл сервисы объектлары урнаштырырга, шул исәптән елның вакытына бәйсез рөвештә автостоянкалар һәм парковкалар урнаштырырга;

5) төзелеш материалларын һәм башка материалларны, калдыкларны, чүп-чарны, бозлавыкка каршы материалларны һәм башка зарарлы матдөләрне, шулай ук ком һәм бозлавыкка каршы реагентлар белән пычранган карны, боз ватыкларын жыярга;

6) яшелчә бакчалары өчен казу эшләре алып барырга;

7) йорт хайваннарын газоннарда һәм чәчәклекләрдә йөрөргә;

8) яфракларны, үләнне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларны лотокларга һәм башка су үткөрү жайланмаларына сметалар ясарга;

9) газоннарда смета һәм чүп ташларга;

10) учаклар кабызырга, шул исәптән ачык уттан файдалануны күздә тоткан чаралар үткөргә, ачык ут ярдәмендә ризыкны жылылык белән эшкөртү өчен мангаллар һәм башка жайланмалар кулланырга;

11) Сок, сумала чыгару өчен агачларны кисәргә, аларга башка төрле механик зыян китерергә;

12) яшеллөндөрдөлгән территорияләрдә урнашкан скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны, урналарны, балалар һәм спорт жһазларын бозарга;

13) агач тамырларын көүсәдән 1,5 метрдан да якынарак аралыкта ялангач калдырырга һәм агач муеннарына туфрак яисә төзелеш калдыклары сибәргә.

Коймалар

88. Киртәләрне кору төзеклөндөрүнең өстәмә элементы булып тора.

Киртәләрне проектлау аларның кайда урнашуына һәм билгеләнөшенә карап гамәлдәге дөүлөт стандартлары, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталоглары, индивидуаль проектлау проектары нигезендә башкарыла.

89. Мәдәни мирас объектлары территорияләрен киртәләү әлеге территорияләр өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә башкарылырга тиеш.

Мәйданчык

90. Жирлек территориясендә балалар уеннары, өлкәннәрнең ял итү, спорт белән шөгыльләнү, чүп җыю урыннары, этләрне йөртү һәм өйрәтү, автомобильләр кую урыннары урнашкан.

Мәйданчыкларны теркәлгән мәдәни мирас ядкарьләренең саклау зоналары һәм махсус сакланылучы табигать территорияләре зоналары чикләрендә урнаштыруны һәйкәлләрне саклауның, табигатьтән файдалануның һәм әйләнә-тирә мохитне саклауның вәкаләтле органнары белән килештерү тәкъдим ителә.

Йорт яны территорияләре, кагыйдә буларак, балалар өчен уен һәм спорт мәйданчыклары белән тәэмин ителергә тиеш. Мәйданчыклар төзек һәм имгәнү куркынычы янамый торган инвентарь белән тәэмин ителергә тиеш.

Балалар мәйданчыгын

91. Балалар мәйданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым мәйданчыклар яки яшь мәнфәгатьләре буенча зоналаштырылган комплекслы уен мәйданчыклары рәвешендә оештырыла.

Балалар мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекнең йомшак төрләре, мәйдан өслеген газон белән тоташтыру элементлары, яшелләндерү, уен җайланмалары, эскәмияләр һәм урналар, яктырту җайланмалары.

92. Балалар мәйданчыкларын карап тоту һәм аларның иминлеген тәэмин итү өчен җаваплылык аларны эксплуатацияләүче затларга йөкләнә.

Спорт мәйданчыгы

93. Спорт мәйданчыклары халыкның барлык яшьтәге төркемнәре өчен физкультура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен каралган.

Спорт мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: йомшак яисә газон өслек төрләре (Жәйге чорда), спорт җиһазлары.

Урнаштырганда сертификацияләнгән җиһаз каталогларына таянырга кирәк.

Мәйдан ял итү

94. Торак төзелеше территориясендә тыныч ял итү һәм өлкәннәр өчен өстәл уеннары өчен ял итү мәйданчыклары оештырырга мөмкин.

Ял итү мәйданчыгында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә гадәттә түбәндәгеләр керә: каты өслек төрләре, мәйданчык өслегенә газон белән туры килү элементлары, яшелләндерү, ял итү өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, урналар (һәр эскәмиядә ким дигәндә берәр), яктырту җиһазлары.

Парк территорияләрендә чирәмдә ял итү өчен мәйданчык-болыннар оештырылырга мөмкин.

Мәйданчыклар өчен этләрне урамда йөртү

95. Этләрне йөртү мәйданчыклары билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле органнар белән килештерелгән урыннарда урнаштырыла.

Этләр йөртү мәйданчыгы территориясендәге төзекләндерү элементлары исемлегенә төрле өслекләр, коймалар, эскәмияләр, урна, экскрементларны

утильләштерү өчен контейнер, яктырту һәм мәгълүмати җиһазлар керә. Периметраль яшелләндерүне күздә тотарга киңәш ителә.

Мәйданчык территориясендә мәйданчыктан файдалану кагыйдәләре язылган мәгълүмат стенды урнаштырылырга тиеш.

96. Йорт хайваннары хужалары үз йорт хайваннарының экскрементларын үзләре җыялар һәм утильләштерәләр.

Хайваннар хужалары үз хайваннарының башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмакка, шулай ук санитария нормалары нигезендә әйләнә-тирәдәгеләр өчен тынлыкны тәмин итәргә, гамәлдәге санитария-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

Автостоянкалар мәйданчыклары

97. Җирлек территориясендә автостоянкаларның түбәндәге төрләре урнаша: автомобильләрен кыска вакытлы һәм озак саклау.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау урыннарын һәм аларга якин территорияләрен карап тоту гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә машина кую урыннарын урнаштыру өчен бирелгән җир кишәрлегенә Җокук иясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

98. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары җир кишәрлегә, бина яисә башка күчемсез мөлкәт милекчесе белән төзелгән шартнамә нигезендә билгеләнә.

Тышкы реклама һәм мәгълүматны урнаштыру чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан каралган булырга тиеш.

Учреждение такталарыннан һәм режим табличкаларыннан тыш, тышкы мәгълүмат чаралары вәкаләтле орган белән килештерелгән паспорт нигезендә һәм аның нигезендә урнаштырыла һәм файдаланыла.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтергә, аларны вакытында ремонтларга һәм тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урынын җыештырырга тиеш.

Тышкы мәгълүмат чараларындагы мәгълүмат Россия Федерациясенең дәүләт теле һәм Татарстан Республикасының дәүләт телләре турындагы законнар таләпләрен үтәгән килеш урнаштырылырга тиеш.

Урнаштыру өчен игъланнар гражданның, афиш, мәдәни һәм спорт чаралары

99. Мәдәни һәм спорт чараларының белдерүләрен, афишаларын бары тик гражданны күпләп була торган урыннарда һәм җәяүлеләр өчен җанлы зоналарда урнаштырыла торган махсус тумбаларда, щитларда һәм стендларда гына урнаштырырга рөхсәт ителә.

Игъланнар өчен стендлар аерым торган объектлар рәвешендә яисә биналарда яки корылмаларда эленеп торган щитлар рәвешендә урнаштырылырга мөмкин.

VI. Төп таләпләр үткәру җир эшләрен төзегәндә, ремонтлау, реконструкцияләү коммуникацияләре

100. Җир асты коммуникацияләрен салу, реконструкцияләү яки ремонтлау, свайлар һәм шпунт салу, электр тапшыру, элемент, яктырту линияләре терәкләрен урнаштыру (алмаштыру), җирне планлаштыру, инженерлык эзләнүләрендәге эшләр һәм башка эшләр) белән бәйле эшләр бары тик язма рөхсәт (производствого ордер) булганда гына башкарыла. вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән җир эшләре).

101. Җирлек территориясен төзекләндерүгә бәйле Җир, төзелеш һәм ремонт

эшләрән оештыру һәм үткөрү тәртибе, жир эшләрән башкаруга ордер рәсмиләштерү һәм алу Муниципаль хокукий актларның билгеләнгән таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

102. Яшел үсентеләрне сүтү яки күчереп утырту кирәк булганда, билгеләнгән тәртиптә Башкарма комитет күрсәтмәсен рәсмиләштерергә һәм яшел үсентеләрне сүтү яки күчереп утыртуны гамәлгә ашырырга кирәк.

103. Жирлек юлларында хәрәкәтне вакытлыча чикләү яисә туктату вәкаләтле орган тарафыннан бирелә торган рөхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла, юлның ике ягында да заказчылар һәм эшләр башкаручылар, эш сроклары, әйләнәп чыгуның мөмкин булган маршрутлары турында барлык кирәкле белешмәләр булган мәгълүмат щиты урнаштыру мәжбүри. Күрсәтелгән щитның рәвеше һәм эчтәлегә рөхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең тиешле административ регламенты белән билгеләнә.

104. Коммуникацияләрне төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә вакыты чыккан ордерлар буенча жир эшләрән башкару ирексез дип таныла.

VII. Уңайлы мохиткә аерым таләпләр

105. Торак мохитне төзекләндерү объектларын, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көн күреш хезмәтә күрсәтү объектларын проектлаганда, өлкәннәр һәм инвалидлар өчен торак пунктлар мохитеннән файдалану мөмкинлеген, бу объектларны картлар һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итә торган элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итүне күз алдында тотарга киңәш ителә.

Өлкән яшьтәгә затларның һәм инвалидларның хәрәкәтенә ярдәм итә торган техник чараларны һәм җиһазларны проектка, төзү, урнаштыруны заказчы яңа төзелештә расланган проект документациясә нигезендә башкарырга тәкъдим итә.

VIII. Биналар (алардагы урыннар) һәм корылмалар милекчеләрненә янәшәдәгә территорияләрне төзекләндерүдә катнашу тәртибе

106. Жирлек территорияләрненә тиешле санитар торышын тәэмин итү, әйләнә-тирә мохитне пычранудан саклау һәм яклау чараларын гамәлгә ашыру максатларында аларны җыештыру һәм санитар карау өчен хужалык итүче субъектларга һәм физик затларга янәшәдәгә территорияләр буларак беркетелә.

107. Территорияләрне (жир кишәрлекләрен) җыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту эшләрән башкару, чүп үләннәрән чаптыру барлык оештыру-хокукий рәвешләрдәгә физик һәм юридик затларга, әгәр законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса, түбәндәгә тәртиптә йөкләнә:

1) идарәчә оешмалар-күпфатирлы йортларның йорт яны территориясә, шулай ук күпфатирлы йорт территориясә алдындагы жир кишәрлегә төп фасад ягынан 5 м радиуста йә урамның машина йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

2) социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - бирелгән жир кишәрлегә чикләрендәгә территорияләр, шулай ук учреждение территориясә алдындагы жир кишәрлегә төп фасад ягынан 10 м радиуста йә урамның машина йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта) башка яклардан - 10 м радиуста;

3) күпфатирлы торак йортларда төзелгән торак булмаган урыннардан файдаланучы затлар, идарәчә оешма белән шартнамә булмаган очракта, янәшәдәгә территорияне - биналарның бөтен озынлыгы буенча, киңлегендә - 10 м ераклыкта йә машина йөрү өлешә бордюрына кадәр (объект юл буйлап урнашкан очракта) җыештыралар;

4) барлык милек рәвешләрендәгә сәнәгать предприятиеләре һәм оешмалары - аларга керү юллары, тротуарлар, аларга якын коймалар, санитар-яклау зоналары. Предприятиеләрненә санитар-яклау зоналары гамәлдәгә санитария кагыйдәләре һәм

нормалары таләпләре нигезендә билгеләнә;

5) төзүче-гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә 50 м радиустагы төзелеш мәйданчыкларының янәшәдәге территорияләре һәм аларга 50 м радиустагы керү юллары;

6) торак йортлар хужалары-бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр (йә җир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта җир кишәрлегенә факттагы барлыкка килгән чиге буенча) һәм йорт биләү алдындагы территория 5 м ераклыкта йә урамның машина йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

7) стационар булмаган объектлар (лотоклар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объектлары) һәм сезонлы кафелар хужалары-объектны урнаштыру өчен бирелгән җир кишәрлеге территориясә һәм урынның тышкы чигеннән алып урамның машина йөрү өлешенә кадәр 10 м ераклыкта урнашкан янәшәдәге территория (объект юл буенда урнашкан очракта);

8) базарларның идарәче компанияләре, сәүдә һәм җәмәгать туклануы оешмалары (рестораннар, кафелар, кибетләр) - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр һәм участок чикләреннән алып урамның машина йөрү өлешенә кадәр 50 м радиустагы янәшәдәге территория (объект юл буенда урнашкан очракта);

9) биналарның, корылмаларның милекчеләре яисә башка хокук ияләре-бина, корылма яисә бирелгән җир кишәрлегенә чиге периметры буенча һәм участок чикләреннән алып урамның машина йөрү өлешенә кадәр 10 м радиустагы янәшәдәге территория (объект юл буенда урнашкан очракта);

10) автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә һәм башка җир кишәрлекләрендә урнашкан ягулык салу станцияләре - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр һәм участок чикләреннән алып урамның машина йөрү өлешенә кадәр 50 м радиустагы янәшәдәге территория;

11) гараж кооперативлары-бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр, кишәрлек чикләреннән алып урамның машина йөрү өлешенә һәм аларга керү юлларына кадәр 50 м радиустагы янәшәдәге территория;

12) күмү урыннары-бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә һәм кишәрлек чикләреннән 10 м радиуста янәшәдәге территория;

13) гомуми файдалану территорияләре-бурычлар вәкаләтле органнарга йөкләнә;

14) җир кишәрлекләренә хокук ияләре - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр (йә җир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта җир кишәрлегенә факттагы барлыкка килгән чиге буенча) һәм җир кишәрлегенә тышкы чигеннән йә урамның машина йөрү өлешенә кадәр 5 м ераклыктагы янәшәдәге территория (объект юл буенда урнашкан очракта);

15) автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау урыннары хужалары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территория һәм җир кишәрлегенә тышкы чигеннән урамның машина йөрү өлешенә кадәр 10 м ераклыктагы янәшәдәге территория (объект юл буенда урнашкан очракта).

Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту

108. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш. Йорт хайваннары һәм кошлар китергән зыян өчен аларның хужалары РФ законнары белән билгеләнгән тәртиптә җаваплы.

109. Йорт хайваннары хужалары үз йорт хайваннарының экскрементларын үзләре җыялар һәм утильләштерәләр.

110. Җирлектә яшәүчеләр тарафыннан авыл хужалыгы хайваннарын (сыерларны, сарыкларны, кәжәләрне, дуңгызларны һәм башкаларны) һәм кошларны тоту шәхси торак йортлар территорияләрендә һәм йорт яны кишәрлекләрендә рөхсәт ителә.

111. Йорт хайваннарын җирле үзидарә органының норматив-хокукий акты белән билгеләнә торган көтү урыннарында хужасы күзәтүе астында яисә аның кушуы

буенча башка зат көтүе рөхсәт ителә.

112. Йорт хайваннарын 7.00 сәгатътән 23.00 сәгатъкә кадәр йөртергә рөхсәт ителә. Башка вакытта урамда йөргәндә хужалар урамнарда һәм торак йортларның ишегалларында тынлыкны тәэмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

113. Этләрне торак һәм изоляцияләнган биналардан гомуми ишегалларына һәм урамга бары тик кыска тезгәндә һәм борынчыкта гына чыгарырга мөмкин, өч айга кадәрге көчөкләрдән тыш.

114. Хужалар йорт хайваннары һәм кошлар белән ишегалларын, тротуарларны, урамнарны, паркларны, газоннарны, балалар мәйданчыкларын, скверларны, мәйданнарны, шулай ук торак йортларның подъездларын пычратмаса тиеш. Этләрне, мәчеләрне һәм башка вак хайваннарны йөрткәндә, йорт хайваннарының чүп контейнерларына чыгарылырга тиешле табигый тизәкләрен тулысынча җыештыруны тәэмин итә торган кирәк-яраклар хужасы үзе белән булырга тиеш.

115. Этне тезгәннән йөртү урыннарында гына төшерергә мөмкин. Махсус билгеләнган мәйданчыклар булмаганда, җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган бушыкларда, калкулыкларда һәм башка урыннарда йөрергә рөхсәт ителә.

116. Этләрне өйрәтү бары тик яхшы әйләндереп алынган мәйданчыкларда яисә җирлек территориясеннән читтә генә башкарыла ала.

117. Йорт хайваннарын тәүлекнең якты вакытында гына юлдан куып чыгарырга кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынарак җибәрергә кирәк. Йорт хайваннарын, грунт юллардан һәм сукмаклардан куып чыгару мөмкинлеген булганда, асфальт түшәлгән юлда йөртү тыела.

118. Йорт хайваннарын урамда калдырганда, терлек асраучылар яшеллекләрен бозудан килгән зыянны һәм терлекләрен утау чыгымнарын каплайлар.

119. Йорт кәҗәләре бары тик Йорт яны территориясендәге утарларда яисә көтүлектә хужалары күзәтүе астында тотылырга тиеш.

120. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны балалар мәйданчыкларына, мәктәпләр, балалар бакчалары территорияләренә, ашханәләргә, поликлиникаларга, азык-төлек кибетләренә кертергә;

2) йорт хайваннарын пляжларда йөртү һәм аларны сулыкларда коену;

3) хайваннарны тыю язуы булганда учреждениеләргә кертергә;

4) торак пунктлар территорияләрендә хайваннарны һәм кошларны озатып йөрмичә чыгарырга;

5) исерек хәлдәге затларга, шулай ук ундүрт яшькә җитмәгән затларга хайваннар йөртергә;

6) йорт хайваннарын һәм кошларын балконнарда, лоджияләрдә, торак йортларның гомуми файдалану урыннарында (чиктәш фатирлар коридорларында, баскыч шакмакларында, чормаларда, подвалларда һәм башка ярдәмче биналарда) даими тоту;

7) җирлекләр территориясендә йорт хайваннарының, махсуслаштырылган чаралар (күргәзмәләр һ.б.) уздыру урыннарыннан тыш, моның өчен бүлеп бирелгән урыннардан читтә булуы.

8) урамнарда, паркларда, скверларда, җәмәгать транспортының барлык төрләрендә һәм башка җәмәгать урыннарында этләрне борындыксыз һәм тезгенсез тоту, шулай ук аларны җәмәгать урыннарында караусыз калдыру.

121. Йорт хайваннары һәм кошлары ияләре:

1) хайваннар авыруларын кисәтүне һәм терлекләрдән алынган продукциянең ветеринария-санитария ягыннан куркынычсызлыгын тәэмин итә торган хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, әйләнә-тирә мохитне терлекчелек калдыклары белән пычратуга юл куймаска, шулай ук ел саен яңадан теркәү чорында мәҗбүри дөвалау-профилактика чаралары үткәергә;

2) хайваннарның торышын даими тикшереп торырга;

3) хайваннар авырганда һәм алар үлгән очракта, шулай ук аларның үз-үзләрен

гадәти булмаган тотышлары булганда ветеринария учреждениеләре белгечләренә кичекмәстән хәбәр итәргә. Алар килгәнче авыру билгеләре булган хайваннарны изоляцияләргә;

4) терлекләренә карау, диагностик тикшеренүләр, саклагыч прививкалар һәм дөвалау-профилактик эшкәртүләр өчен ветеринария белгечләре таләбе буенча бирергә.

122. Үлгән терлекне махсус билгеләнгән урында махсус оешма җирли.

123. Жәмәгать урыннарында озатып йөрүче затлардан башка торучы күзәтүчесез хайваннар тотылырга тиеш.

124. Күзәтүчесез калган хайваннарны аулауны мондый хайваннарны тапкан махсуслаштырылган предприятие яисә башка зат җирле үзидарә органнары белән төзелгән килешү буенча башкарырга мөмкин.

125. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны судның тиешле карарыннан башка фатирлардан һәм хосусый йорт биләмәләре территориясеннән тартып алырга;

2) кибетләр, даруханәләр, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләре янындагы этләренә бәйдәнәткындрырга.;

3) ветеринария органнары тәкъдименнән башка балык тотуның тозакларын һәм башка чараларын файдаланырга.

4) торак массивлар, жәмәгать урыннары һәм социаль объектлар территориясендә хужалары булмаган терлекләренә өстәмә тукландыру. Искәрмә-тыю җирле үзидарә органы тарафыннан хужасыз ашату өчен махсус оештырылган урыннарга кагылмый.

Х. Кагыйдәләр таләпләренәң үтәлешен тикшереп тору

126. Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар җирлек территориясен төзекләндерү буенча әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләренәң үтәлешен тәэмин итәргә тиеш.

127. Әлеге кагыйдәләренә бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә җаваплылыкка китерә (әлеге кагыйдәләренәң федераль законнарда һәм Россия Федерациясенәң башка норматив хокукий актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләренә үз эченә алган нигезләмәләреннән тыш, аларны үтәмәгән өчен административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексы нигезендә җаваплылык билгеләнгән).

128. Төзекләндерү өлкәсендә законнар һәм муниципаль хокукий актлар таләпләрен үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка тарту затны күрсәтелгән таләпләренәң үтәүдән һәм җибәрелгән хокук бозуларны бетерүдән азат итми.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районы Келянче авыл
жирлеге Советының 27.08.2026 № 20
карары белән расланган «Татарстан
Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районының Келянче авыл
жирлеге " муниципаль берәмлеге
территориясендә төзекләндерү
кагыйдәләренә 1 нче кушымта

Нигез өчен рөхсәт бирү

1. Шәхси гариза бирүче күрсәтеп, ФИО, паспортных мәгълүматлар, сәбәпләрен һәм срокларын рөхсәт.
2. Төзелешкә рөхсәт.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районы Келянче авыл
жирлеге Советының 27.08.2026 № 20
карары белән расланган «Татарстан
Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районының Келянче авыл
жирлеге " муниципаль берәмлеге
территориясендә төзекләндерү
кагыйдәләренә 2 нче кушымта

Вакытлыча туплау (урнаштыру) өчен рөхсәт

Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты

гражданга рөхсәт итә _____

адресы буенча яшәүче: _____

вакытлыча ташлау (урнаштыру) _____

срогы белән _____ кадәр _____

адрес буенча: _____.

Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районы
Келәнче авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе

Рөхсәт бирүне теркәү журналы

№ п/п	Мөрәжәгать итү датасы	ФИО	Мөрәжәгать итүченең адресы	Мөрәжәга тынең максаты	Рөхсәт срогы	Бирелү датасы	Алу турында имза